

יש בי המון ממה שיונתן נתן לי

ליאור תבורי, רקדן וכוריאוגרף

ופה פתאום ניפצו ושינו לי את המחשבה. אהבתי את זה. בהתחלה לא הצלחתי הרבה מהאלמנטים, אך זה נתן לי כל פעם אתגר חדש, כזה שאני חייב להשיג, ללמוד ולהרגיל את הגוף.

אהבתי אצל יונתן את הדרך בה הסביר לנו על כל ריקוד, והיה משתמש במשפט המפתח, אותם אני מעביר גם היום לרקדנים שלי: "את הרגל אפשר להביא קדימה, הצידה ואחורה, אי אפשר לעשות איתה צמה. השאלה היא – איך?" וגם אמר לי לא אחת: "מי אתה רוצה להיות? **מרתה גראהם** – כבר יש! **ברישיניקוב** – כבר יש!" וזה היה מוטו חשוב מאד בשבילי ליצור ולאתגר את עצמי מהמקום של להביא את מה שמדגדג לי, את מה שאני מרגיש שמייחד אותי.

יונתן לימד אותי איך עוסקים בתלבושות, איך שמים ומכינים את כל האביזרים בפרי-סט במקום, כל אביזר, חגורה, חולצה, מכנס, נעל בצד שלה. איך מארגנים את זה מהר, ואיך מחליפים תלבושות כל כך מהר.

בשנה הראשונה בה רקדתי בלהקה, התפלאתי

נשלחתי ללהקת כרמון על די **דסי שחר**, שהייתה מנהלת להקת המחול בה רקדתי בהרצליה. אמרה לי: "לך, תנסה". הייתי אז לפני גיל 15 ובאתי עם חבר לחזרה הראשונה. נסענו למשכן לאמנויות הבמה, בית האופרה בתל אביב. נכנסנו דרך כניסת האמנים, כבר נושא מרגש כשלעצמו. עלינו למעלה, החזרה הייתה בעיצומה, נכנסו לסטודיו וראיתי רקדנים בוגרים ומנוסים שעושים דברים מאד מאד מסובכים. בדיעבד הבנתי שזה היה ריקוד ששמו "ארבעת היסודות". רעיון מופשט שכזה והבחירה לעשות עליו ריקוד... אחרי החזרה הראשונה, לא רציתי ללכת שוב. זה היה קשה, והאנשים היו גדולים ובוגרים הרבה יותר ממני. גם לחבר שבא איתי זה לא הסתדר להגיע יותר לתל אביב, וחשבתי שזה כבר לא יקרה... ביום שישי בשבוע שלאחר מכן, התקשר **יונתן כרמון** לדסי לשאול מדוע לא הגעתי.

אזרתי אומץ והלכתי לבד. בשנה הראשונה שלי בלהקה נחשפתי לעולם ומלואו. שיעורי בלט קלאסי שלא עשיתי מימי. כל חזרה התחילה בשעה וחצי שיעור בלט קלאסי ואחריה שעתיים וחצי רפרטואר הלהקה.

במשך 6 השנים האחרונות של להקת כרמון במתכונתה הנוכחית, הופענו בכל היכל תרבות אפשרי בארץ. ממש הלוך ושוב. זה היה עונג. הייתי עולה להסעה עם מדי הצבא ומשנה תלבושת והרגשה מחייל לרקדן. הוויה אחרת. התפקיד המהנה ביותר שיכולתי לבקש. למדתי המון מהרקדנים בלהקה וכמובן כמובן מיונתן.

בלהקה גידלתי עור של פיל. לאט לאט התקדמתי, למדתי, שאבתי. ציפיתי לכל מפגש בימי שישי. הייתי רגיל לדברים אחרים

לא היה מתפשר, היה חוזר ומעמיק בכל פעם. שוב ושוב, עד שהיה מרוצה ממה שיצר.

**"מי אתה
רוצה להיות?
מרתה
גראהם -
כבר יש!
ברישניקוב -
כבר יש!"**

כמה סטים של תלבושות אפשר להחליף בריקוד אחד! גם זו מיומנות. הבנתי שלכל קטע בריקוד יש אופי מסוים, או קו אמנותי שצריך לבוא לידי ביטוי גם בשינויי צבע, או טקסטורה, מהם התלבושות מורכבות.

אני מרגיש שהמשפטים, דרך העבודה, היצירה, של יונתן, הם שהשפיעו וממשיכים להשפיע עלי עמוקות כיוצר היום בתחום של המחול הישראלי. כמו יונתן, הלכתי גם ללמוד בלט קלאסי ומחול מודרני, בשביל להביא לרקדנים שלי עולמות נוספים היכולים להתחבר לעולם המחול הישראלי העממי.

למדתי מיונתן שיצירה טובה לא נמדדת רק בהופעה אחת, אלא בתהליך. למדתי שאחרי הופעה לא מדברים עם הרקדנים, כלומר לא מנהלים שיחה עם כולם, אלא נותנים את המשוב רק בסטודיו, אחרי שהכל רגוע.

בשנים האחרונות של הלהקה, הייתי מאד קרוב אליו. הייתי ב"זוג המדגים". בזמן שיצר, כשהיה אומר: "אני צריך 'פה-דה-בורה', ואז הנפת רגל, הרמה, סיבוב, תנועה כזו ותנועה אחרת" והייתה לי הזכות לתרגם או לעזור לתרגם חלק מהמחשבות שלו לתנועה. הסתכלתי מקרוב על זגוגית העין,

מה חשוב לו, מה נשאר, מה מוצק, מה ניתן לזכור ומה הולך לפח.

אחרי חזרה אחת היה אומר על קטע שבנה בחזרה הקודמת: "צריך לבנות פה קטע זוגות חדש, זה לא טוב". לא היה מתפשר, היה חוזר ומעמיק בכל פעם. שוב ושוב, עד שהיה מרוצה ממה שיצר.

למדתי מיונתן על הרוח בריקודים, על קפיצות ללא קץ, על תנועה שמחה ומהירה, על מבנים של בנים אל מול בנות, על כך שרקדן צריך לרקוד כמו גבר ולא להתחנחן ולרקוד באופן נשי. האידיאל הגברי שלו היה חזק מאד ובולט בריקודים.

אהבתי אצל יונתן את המוסיקות המקוריות שבחר לריקודים, המוזיקות שנכתבו במיוחד עבורו - "טריקוד", "רפסודיה" ו"פרחים". אהבתי מאוד את ריקודי ההורה השמחים שיצר ללהקה. אהבתי לשחזר איתו ריקודים ישנים שלו ולראות מה הוא רואה 20 שנה אחרי שהריקוד נוצר. מה הוא מרגיש לזה, מה הוא חושב שצריך להוריד/לשנות/לעדכן. תמיד היה אומר: "זה ריקוד שלי, מותר לי הכל".

מוצא את עצמי היום, בדרך שבה אני יוצר, שיש בי המון ממה שיונתן נתן לי.

